

בנק ישראל • מחלקת המחקר

סקר החברות והעסקים

הרביע השלישי של 2008

ירושלים, חשוון התשס"ט, נובמבר 2008

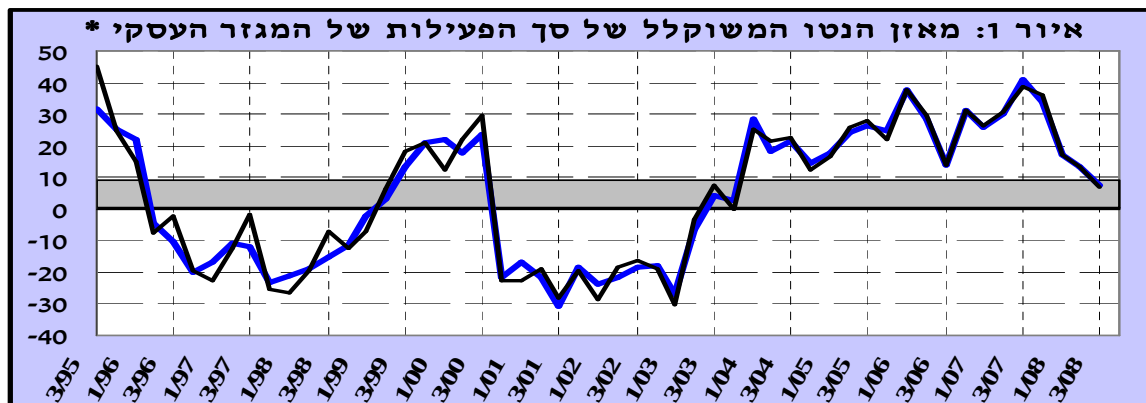
כתובתנו באינטרנט: www.bankisrael.gov.il

סקר החברות והעסקים לרביע השלישי של 2008 - ממצאים עיקריים

מדיווחי החברות והעסקים עולה כי ברביע השלישי של שנת 2008 ניכרת ההאטה בקצב ההתרחבות של הפעילות העסקית, שהחלה להסתמן בנתוני סקר החברות בראשית השנה. ברביע זה חלה התמתנות נוספת בפעילות ומאזן הנטו של כלל הפעילות במגזר העסקי ירד לתחום בו אין מסקנה מובהקת באשר למיקומו של המשק במחזור העסקים (ראה הערה 2 לאיור 1). כמו כן, המדד המוביל לפעילות מבטא לראשונה מאז שנת 2004 ציפיות להאטה נוספת בפעילות. במקביל לציפיות להאטה, ירד שיעורה הצפוי של האינפלציה ל-12 החודשים הקרובים, אך שיעור זה עדיין גבוה מהגבול העליון של התחום המוגדר כציבות מחירים. ההאטה בקצב הגידול של הפעילות ברביע זה הקיפה את ענפי המסחר, התעשייה והשירותים, אך מנגד, נמשך גידול הפעילות בענף התחבורה והתקשורת. גידול הפעילות בבתי המלון לעומת הרביע המקביל אשתקד הואט מעט, אך רמת הפעילות בבתי המלון גבוהה גם כן.

בתעשייה נמשכה ההאטה בתפוקה שהחלה עוד ברביע הראשון של השנה. ההאטה הייתה משמעותית יותר בחברות הקטנות והבינוניות ויתכן שהדבר קשור להחמרת מגבלת המימון בחברות אלה, שם, בדרך כלל, מגבלת המימון חמורה יותר גם כן. ההזמנות לרביע הבא, מלמדות על המשך מגמת ההאטה בפעילות הענף עד כדי בלימת גידולו; **במסחר** נרשמה ירידה במכירות, בהמשך לירידה ברביע הקודם והציפיות הן להחמרה ניכרת בירידת המכירות ברביע הבא; **בשירותים העסקיים** דיווחו החברות על האטה נוספת בקצב הגידול של הפדיון, לאחר ההתמתנות בשני הרביעים הקודמים. החברות צופות התאוששות מסוימת של הפעילות עם חו"ל ברביע הבא, אך כי בסך הכול תימשך ההאטה בענף; **בבתי המלון** נרשמה עליה בפעילות ביחס לרביע המקביל אשתקד, אך תוך האטה בקצב הגידול לעומת הרביע הקודם. רמת הפעילות בענף עדיין גבוהה, הודות לעלייה בהיקף התיירות מחו"ל אך נבלם גידול ההזמנות לרביע הבא; **בתחבורה והתקשורת** נרשמה עלייה בפעילות אך ההזמנות לרביע הבא מלמדות על האטת קצב העלייה בפעילות ברביע הבא; הפעילות בענף **הבנייה** ממשיכה להיות ממותנת והצפיות לרביע הבא מלמדות על המשך ההתמתנות בפעילות הענף. ממוצע הציפיות לאינפלציה ל-12 החודשים הבאים ירד מעט אך הוא עדיין גבוה מתחום יציבות המחירים ועומד על 3.5 אחוזים לעומת 3.7 אחוזים בסקר הקודם. החברות צופות, בממוצע, **ששער החליפין** בעוד 12 חודשים יהיה 3.9 שקלים לדולר, לעומת רמה של 3.8 שקלים לדולר שנצפתה בסקר הקודם.

* מאזן הנטו הוא ההפרש בין שיעור החברות והעסקים שדיווח על גידול לבין שיעורן של אלה שדיווחו על ירידה. הקו העבה מתווה את הנתונים מנוכי העונתיות, הדק - את המקוריים.

1. מאזן הנטו הכולל חושב על פי מאזן הנטו מנוכה העונתיות של כל ענף, כשנלקח בחשבון משקל הענף בתוצר העיסוקי.
2. כשמאזן הנטו מעל לרצועה המוצללת המשק נטוה לגאות, מתחילה למיתון, בתוך ההצללה - אין מסקנה מובהקת.

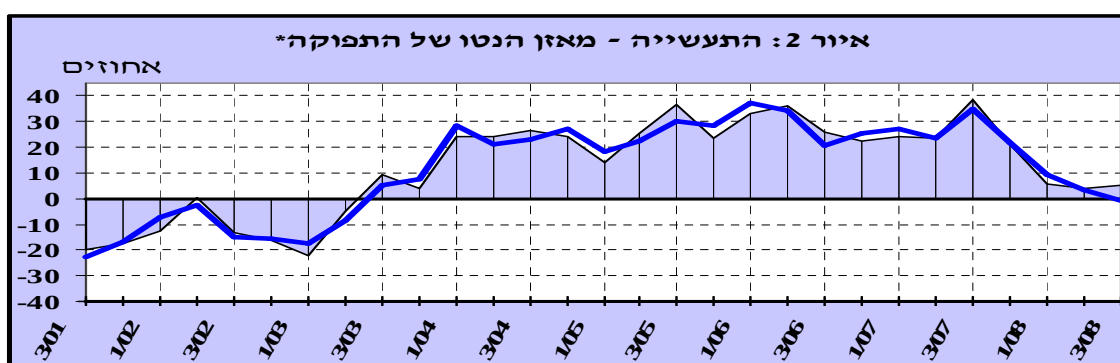
1. התפתחויות ברמה המשקית (מאקרו):

מניית דיווחי כל החברות והעסקים המשתתפים בסקר, תוך שקלול מאזני הנטו של כל ענף על פי משקלו בתוצר, עולה כי ברביע השלישי של שנת 2008 חלה האטה נוספת בקצב הגידול של הפעילות, בהמשך להאטה ברביע השני (איור 1). ההאטה השתקפה הן במתינות הגידול של הפעילות המקומית והן בהאטת הפעילות עם חו"ל. האטה זו הקיפה את ענפי המסחר, התעשייה והשירותים, אך מנגד, נמשך גידול הפעילות בענף התחבורה והתקשורת. גידול הפעילות בבתי המלון לעומת הרביע המקביל אשתקד הואט מעט, אך רמת הפעילות בבתי המלון גבוהה גם כן.

המדד המוביל לפעילות המגזר העסקי צופה לראשונה מאז הרביע השני של שנת 2004 האטה נוספת בפעילות המגזר העסקי. מניית המדד המוביל הענפי עולה כי המקורות של ציפייה זו הם בענפי התעשייה, המסחר והשירותים (ללא היי-טק).

2. התפתחויות ברמה הענפית:

מדיווחיהן של חברות **התעשייה** עולה כי ברביע השלישי של שנת 2008 נמשכה ההאטה שהסתמנה בנתוני סקר החברות החל מהרביע הראשון של השנה (לוח 3 ואיור 2). ההאטה משתקפת במיוחד בחולשת המכירות המקומיות והיצוא גם יחד. ההאטה התבטאה גם בהתפתחות גורמי הייצור בענף: החברות מדווחות על ירידות במספר העובדים ועל המשך הירידה הקלה בשיעור הניצול של המכונות והציוד. החברות צופות כי גם הרביע הבא יתאפיין בהמשך ההאטה בהיקף הפעילות בשוק המקומי וביצוא ואף בהחרפתה.

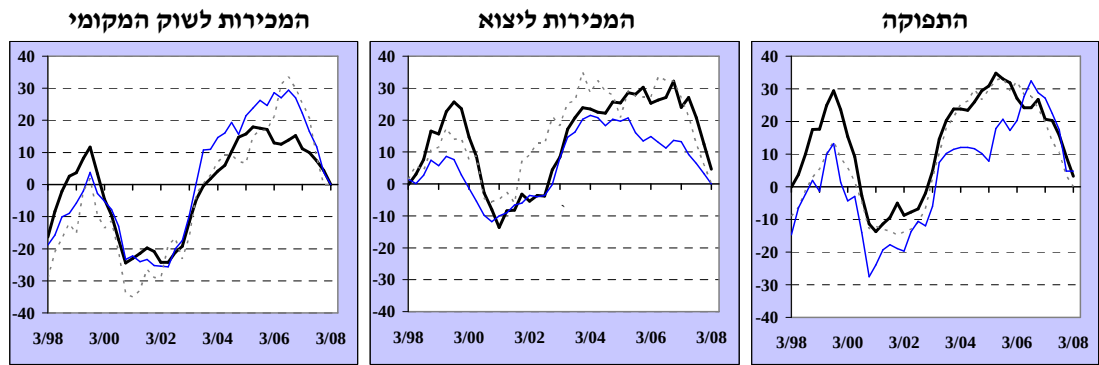

ממיון חברות התעשייה על פי החדשנות שלהן- מסורתיות, מעורבות ומתקדמות, עולה כי חלה התמתנות בתפוקה ובמכירות בחברות המסורתיות והמתקדמות. לעומת זאת, התפוקה והמכירות בענפים המעורבים עלתה, בעיקר בזכות עלייה נאה בפעילות ענף הכימיקלים. חברות התעשייה המסורתיות מדווחות על ירידה בהיקף ההזמנות לרביע הבא, החברות המעורבות מדווחות על ירידה בהזמנות ליצוא ולשוק המקומי והחברות המתקדמות מדווחות על אי-שינוי משמעותי בהזמנות לשוק המקומי וליצוא (לוח 1.1 ואיור 3).

בחינת התעשייה על-פי ענפי משנה (לוח 15) מלמדת כי ההאטה בתעשייה הייתה משמעותית פחות בענפים כרייה, חציבה, וחומרי בנייה ועץ. ההאטה פסחה על ענפי הכימיה הגומי והפלסטיק שאת גידלם הוביל הייצוא. יחד עם זאת, בשתי קבוצות ענפים אלה צפויה האטה מסוימת ברביע הבא, כפי שעולה מנתוני ההזמנות לרביע הבא, לשוק המקומי וליצוא.

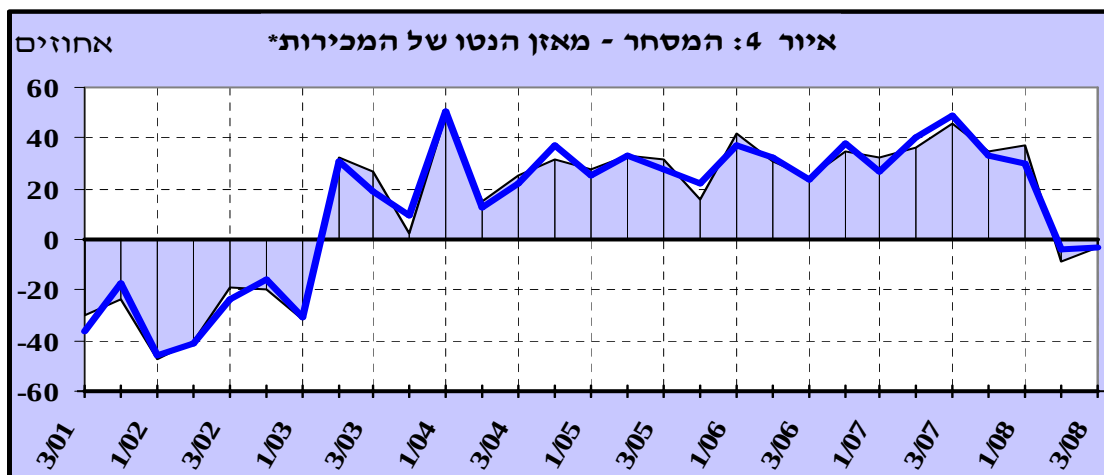
ממיון חברות התעשייה על פי **גודלן** (מספר המועסקים בהן) מתברר כי ההאטה הייתה משמעותית יותר בחברות הקטנות והבינוניות. יתכן שהדבר קשור להחמרת מגבלת המימון של חברות התעשייה שניכרה יותר בחברות הקטנות. יצוין כי בדרך כלל מגבלת המימון חמורה יותר בקרב החברות הקטנות והפער בחומרת מגבלה זו בין החברות הקטנות לגדולות עלה עם האטה הפעילות גם בעבר.

איור 3: מאזני הנטו של חברות התעשייה, ממויינות על פי ההון האנושי והחדשנות

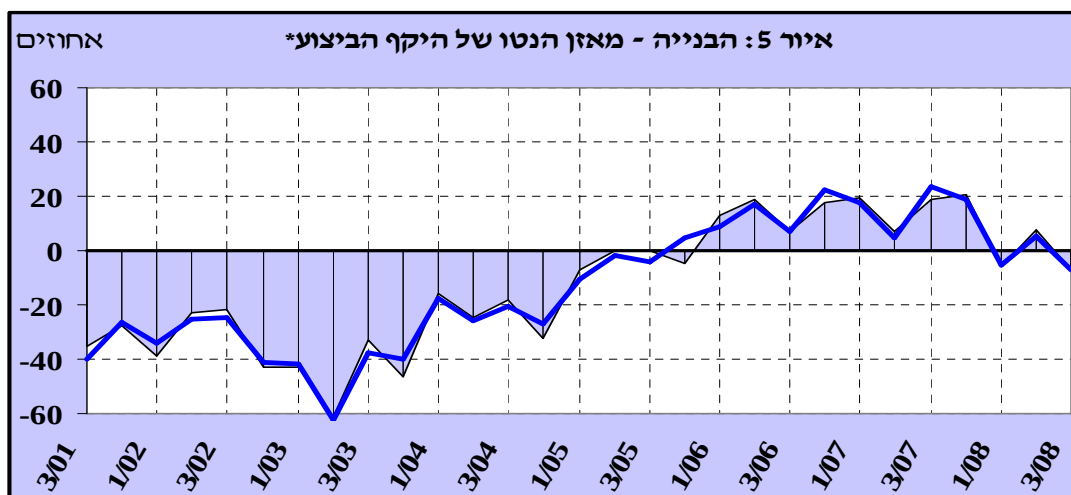

הקו העבה - הענפים המתקדמים; המקווקו - הענפים המעורבים; הדק - הענפים המסורתיים.

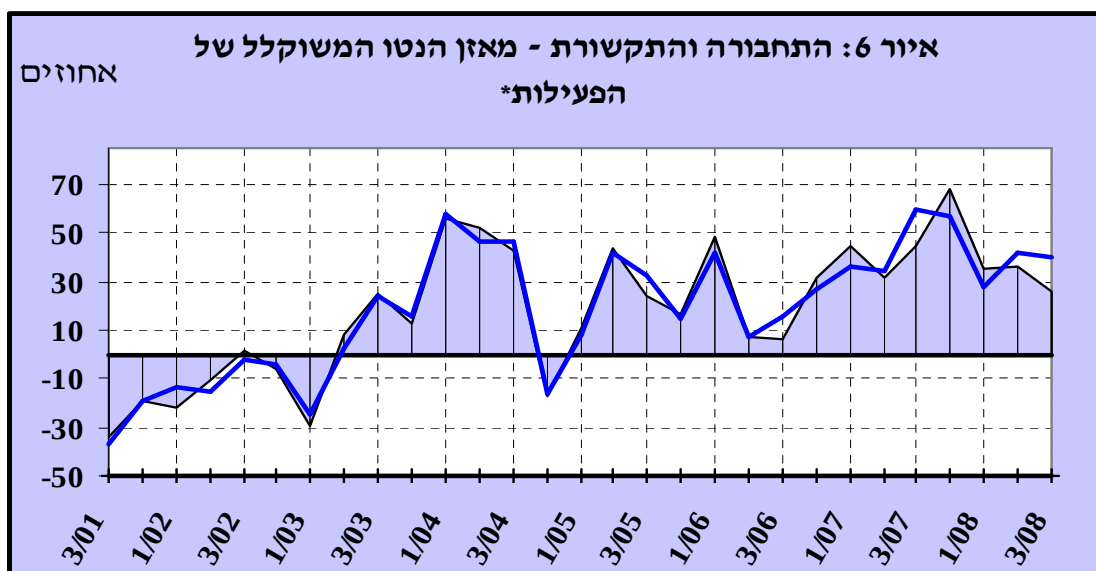
על פי דיווחיהן של חברות **המסחר** ירד היקף המכירות במהלך הרביע השלישי, בהמשך לירידתן ברביע השני ובניגוד לתחזית החברות ברביע הקודם כי המכירות ישובו לעלות ברביע זה. בעקבות ירידת המכירות ברביע הנוכחי וברביע החולף חוזות חברות המסחר ירידה במספר העובדים בענף. כמו כן, בניגוד לרביע הקודם, חוזות החברות ירידה נוספת בהיקף המכירות ברביע הבא (לוח 5 ואיור 4). החברות דיווחו על החמרת מגבלת הביקוש, כך שהיא עלתה ברביע זה בחומרתה על מגבלת ההיצע, לראשונה מאז הרביע השלישי של שנת 2006 (לוח 17 ואיור 9).

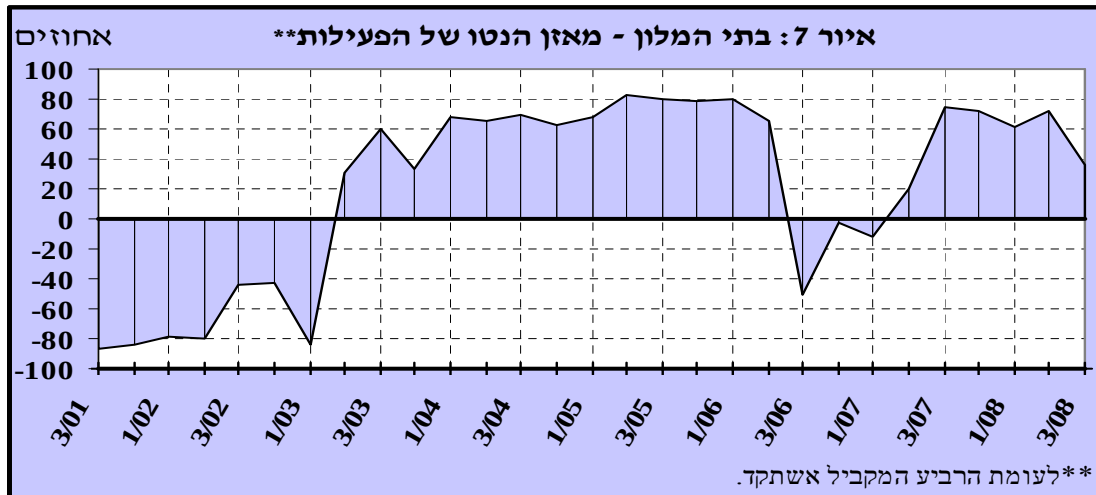
מדיווחי חברות **הבנייה** עולה כי ברביע הנסקר נרשמה ירידה בפעילות (לוח 7 ואיור 5), המשך לדשדושו של הענף זה זמן רב. עיקר הירידה נבע מהירידה בהיקף בניית התשתיות, אך גם בהיקף בניית המבנים נרשמה ירידה קלה. החברות דיווחו על קיפאון בהיקף הגמר של בניית מבנים, על ירידה חדה בהיקף התחלות הבנייה, ועל עלייה במשך הזמן של בניית המבנים. על פי דיווחי החברות המשך הירידה בפעילות נבע ממגבלת היצע, אשר נובעת משילוב של עליית מחירי התשומות, קשיי מימון והקושי לגייס עובדים מקצועיים. יצוין כי חברות הבנייה מדווחות באופן מתמשך על הקושי בגיוס עובדים מקצועיים לענף. חברות הבנייה צופות את המשך הקיפאון בענף גם ברביע הבא.

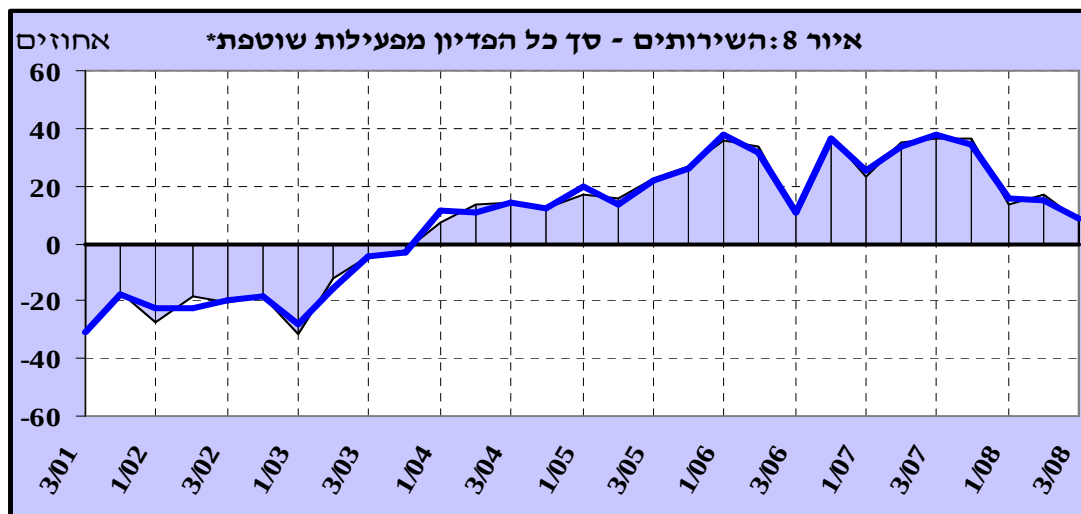
מדיווחיהן של חברות **התחבורה והתקשורת** עולה כי ברביע הנסקר נמשך גידול הפעילות, בעיקר הודות למכירת שירותים לישראלים בתחום התחבורה היבשתית ובענף התקשורת (לוח 9 ואיור 6). ניתוח חומרת המגבלות להגדלה נוספת של הפעילות מלמד על החמרה במגבלת ההיצע ובמגבלת הביקוש. ההחמרה במגבלת ההיצע נבעה מקשיי המימון ומהקושי לגייס עובדים מקצועיים ואילו מגבלת הביקוש שהחמירה במיוחד היא מגבלת המצב הכלכלי בארץ ובעולם (לוח 17 ואיור 9). בשל מגבלות אלה צופות החברות את התמתנות העלייה בפעילות הכוללת שלהן ברביע הבא.

החברות בענף **המלונאות** דיווחו על התמתנות העלייה בפעילות (לעומת הרביע המקביל אשתקד; לוח 11 ואיור 7), לאחר ארבעה רביעים רצופים בהם מאזני הנטו היו גבוהים מאד. העלייה בפעילות התבססה על המשך העלייה הנאה במספר הלינות של תיירים מחו"ל, ועל התאוששות מסוימת במספר הלינות של ישראלים לאחר ירידה מתמשכת משנת 2006. החברות מדווחות על עלייה קלה בלבד בהיקף ההזמנות שנתקבלו לרביע הבא.

דיווחי החברות בענף **השירותים העסקיים** מלמדים על התמתנות משמעותית בפעילות הנובעת מהתמתנות המכירות בארץ ובחו"ל גם יחד (לוח 13 ואיור 8). התמתנות זו ניכרת גם בהעדר השינוי במספר העובדים בענף לאחר העלייה הרצופה בו. על פי דיווחי החברות ההזמנות מחו"ל לרביע הבא גדלו, אך בסה"כ, הציפיות לפעילות הכוללת ברביע הבא הן להמשיך להתמתנות. הדיווח על חומרת מגבלות הפעילות מצביע על עלייה מסוימת בחומרת מגבלת הביקוש הנובעת מהמצב הכלכלי בעולם (לוח 17 ואיור 9).

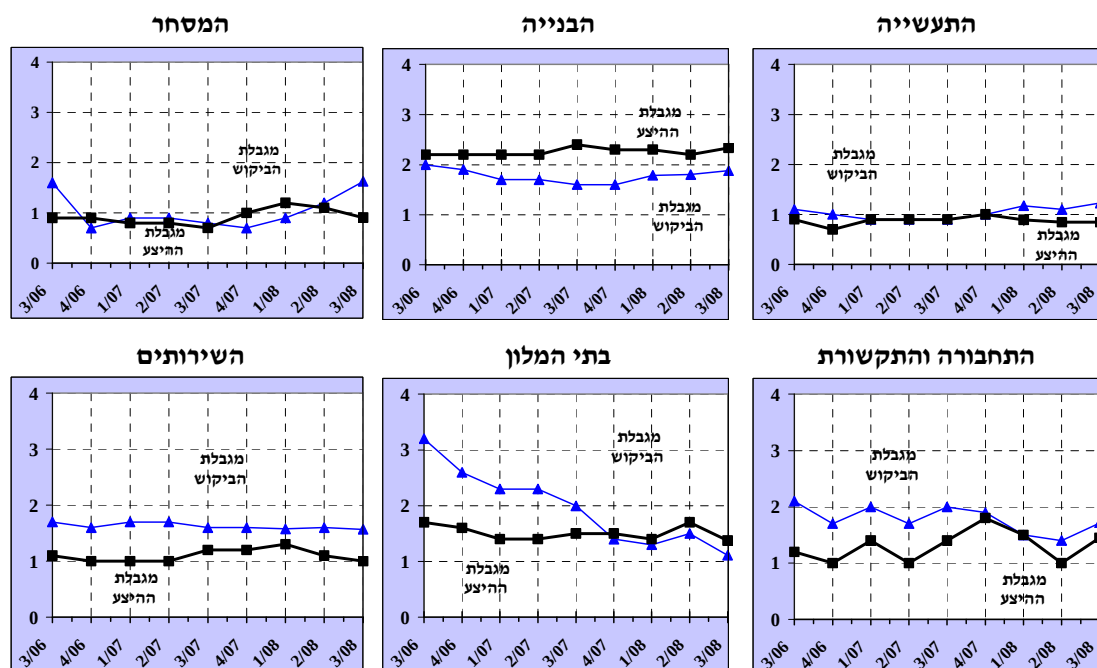
לוח 1: הפעילות הכלכלית בענפי המשק, על פי מאזן הנטו של דיווחי החברות (נתונים מקוריים ומנוכחי עונתיות, אחוזים)												
2008				2007				2006				2005
III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	IV
*5	*4	*6	21	38	24	24	22	26	36	33	24	התעשייה (התפוקה)
*0	*3	9	22	35	24	27	25	21	34	37	28	מנוכה עונתיות
*-3	*-8	38	34	46	37	32	34	*24	31	42	*16	המסחר (המכירות)
*-3	*-4	30	33	49	41	27	38	*24	33	37	*22	מנוכה עונתיות
*-13	*8	*-6	20	19	*7	19	18	*7	19	*13	*-5	הבנייה (היקף הביצוע)
*-12	*4	*-5	19	24	*4	18	22	*7	17	*9	*5	מנוכה עונתיות
*26	37	35	69	44	31	44	32	6	7	48	16	התחבורה והתקשורת (הפעילות)**
25	42	28	57	60	35	36	27	16	7	41	15	מנוכה עונתיות
36	72	61	73	75	20	-13	-2	-51	66	80	78	בתי המלון (הפעילות)***
8	17	14	36	37	35	23	37	10	34	35	27	השירותים העסקיים (הפעילות)
*9	15	16	35	38	33	26	36	*11	32	38	26	מנוכה עונתיות
7	13	17	36	39	30	26	31	14	30	37	22	סה"כ הסקטור העיסקי
8	13	17	34	41	30	26	31	14	29	37	25	מנוכה עונתיות

לוח 1.1: מאזן הנטו לתפוקה של חברות התעשייה, ממוינות על פי עתירות ההון האנושי והחדשנות ¹ (נתונים מקוריים, אחוזים)												
2008				2007				2006				2005
III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	IV
*6	16	*9	30	33	22	18	31	17	33	36	42	חברות מתקדמות
24	*3	*0	*14	63	49	24	*8	*18	39	*12	*9	חברות מעורבות
*-2	*-5	*5	17	35	17	30	20	36	37	37	16	חברות מסורתיות

* כוכבית לימין המספר מציינת תוצאה בלתי מובהקת סטטיסטית (ברמה של עשרה אחוזים).
 ** מבחן המובהקות פחות אינדיקטיבי בתחבורה ובתקשורת, בגלל המספר הקטן של החברות.
 *** לעומת הרביע המקביל אשתקד.

איור 9: חומרת המגבלות לביצוע הפעילות שתוכננה (ממוצע)¹

חומרת המגבלה: 0- אין מגבלה, 1 - קלה, 2 - מתונה, 3 - חמורה, 4 - חמורה במיוחד

(1) לכל רביע נבחרה החומרה המירבית בין המגבלות שבסעיפי הביקוש ובסעיפי ההיצע. המקור: לוח 17.

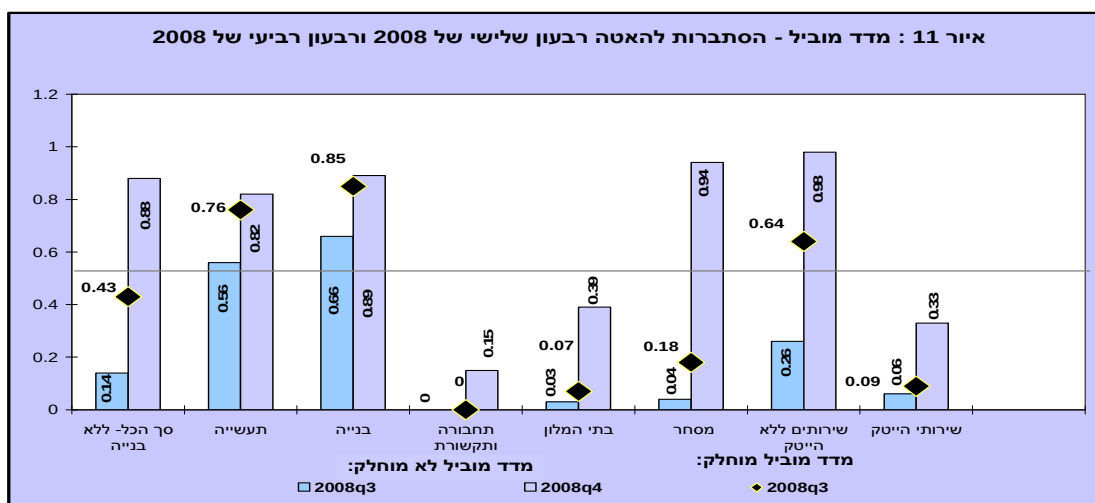
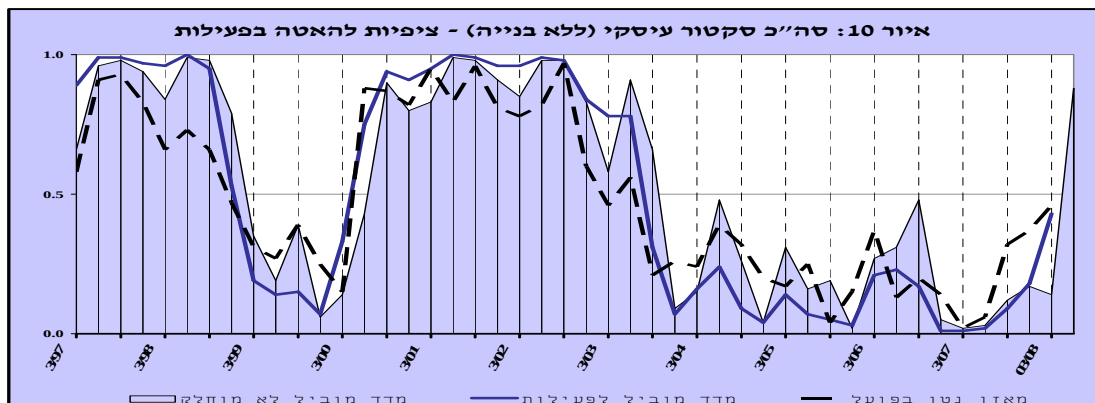
¹ ענף השירותים העסקיים כולל שירותי אוכל, ביטוח ונדל"ן, עסקיים ומשפטיים, חינוך ובריאות, ושירותים אישיים אחרים.

המדד המוביל

המדד המוביל (ללא בנייה) בסקר זה צופה האטה נוספת בפעילות המגזר העסקי לרביע הרביעי של שנת 2008 מעבר לזו שכבר מיוצגת על ידי מאזן הנטו בפועל. ערך המדד המוביל גבוה מערך הסף של 0.5¹ לראשונה מאז הרביע השני של שנת 2004. זהו ביטוי להחמרה בסעיפי ההזמנות והציפיות לרביע הבא, בהשוואה למאזני הנטו של הפעילות ברביע הנוכחי הממותנים גם כן.

בנוסף למדד המוביל שמחושב ברמת המגזר העסקי (איור 11), מחושב המדד גם עבור כל אחד מששת ענפי הסקר וכן עבור ענף שירותי ההי-טק (איור 10 ודיאגרמות א'-ח' בנספח). המדדים המובילים הענפיים בסקר זה צופים את המשך ההאטה במרבית הענפים ובהם התעשייה, המסחר והשירותים העסקיים (למעט שירותי ההי-טק). על פי המדד המוביל בענף הבנייה לא צפויה התאוששות של הענף ברביע הבא.

החל מהרביע השני של שנת 2007 הוכנסו מספר שינויים בחישוב המדד המוביל, שהגדילו את רמת המובהקות של תוצאותיו בענפים השונים והתחשבו בהטיה החיובית הקיימת בתשובות החברות.² השיפור המרכזי הוא במתן שני מדדים מובילים: 1) מדד הסתברות מוחלקת (כפי שהופיע עד כה) שבו יש תלות בין הרביעים כך שהמדד לרביע הנוכחי מתעדכן כל רביע ביחס לתחזית לרביע העוקב 2) מדד הסתברות שאינה מוחלקת, שבו אין עדכון לאחר של המדד המוביל. השילוב של שני המדדים יכול להמחיש האם הסימנים הם לשינוי בקצב הצמיחה שאינו חד פעמי (למשל מקצב גבוה לקצב מתון).

¹ כל עוד המדד המוביל נמוך מסף של 0.5, לא ניתן לאבחן בוודאות האטה בקצב הצמיחה ברביע עוקב. אם המדד עובר את הסף, מסיקים כי הפעילות תתמתן ברביע הבא.

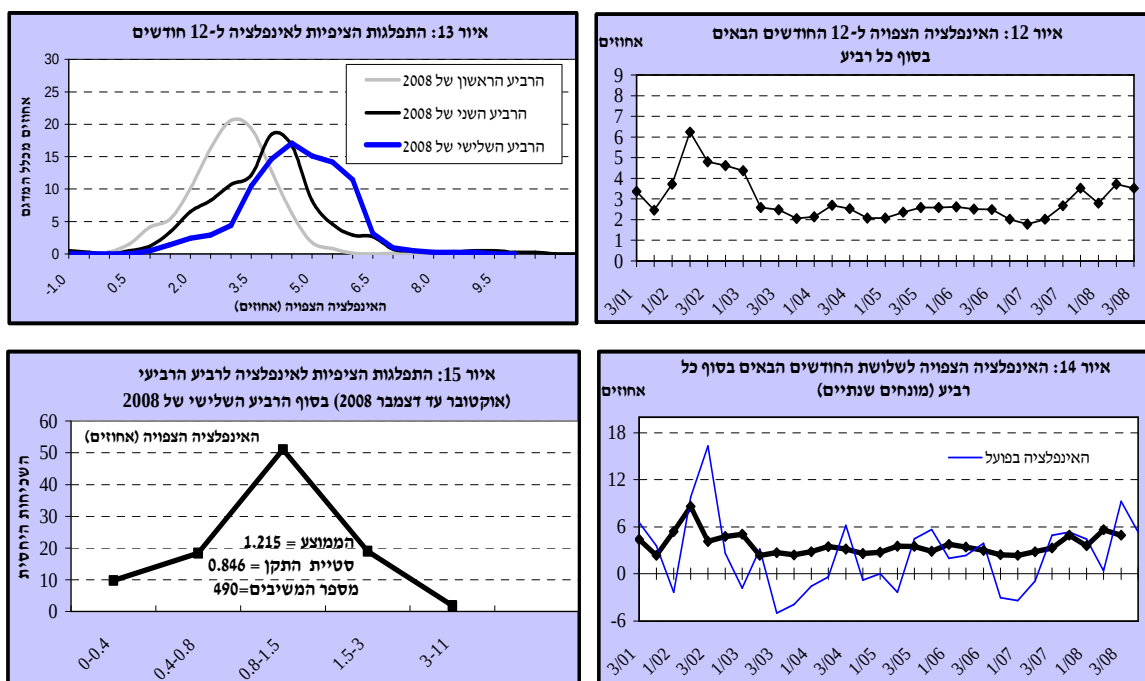
² תשובות החברות נוטות להיות אופטימיות ומוטות כלפי מעלה ביחס למצב הפעילות.

סקר הציפיות לאינפלציה

שיעור עליית המחירים שתצטבר להערכת החברות והעסקים, במשך 12 החודשים הקרובים (אוקטובר 2008 עד ספטמבר 2009) ירד מעט לרמה של 3.5 אחוזים במוצע לעומת רמה של 3.7 אחוזים ברביע קודם (איור 12), עדיין מעבר לתחום העליון של יציבות המחירים (1 עד 3 אחוזים).

במקביל לירידה במוצע הציפיות לאינפלציה ל-12 החודשים הקרובים, גם התפלגות הציפיות לאינפלציה מעידה על התמתנות לעליות מחירים- החציון של ההתפלגות ברביע זה ירד לרמה של 3.5 אחוזים, והשכיח כבר ירד ל-3 אחוזים. עם זאת, השונות של הציפיות נותרה גבוהה, בדומה לרביע הקודם (איור 13).

שיעור עליית המחירים הצפוי ברביע הקרוב (ספטמבר 2008 עד דצמבר 2008) ירד לרמה של 4.9 אחוזים במונחים שנתיים, לעומת 5.6 אחוזים ברביע הקודם, אך לעומת 3.5 אחוזים ברביע הראשון של השנה (איור 14). עוד עולה מסקר הציפיות לאינפלציה, כי ירד שיעור החברות הצופות שהאינפלציה תחרוג מהגבול העליון של התחום¹ המוגדר כיציבות מחירים, והוא עמד ברביע זה על רמה של 56 אחוזים לעומת 66 אחוזים ברביע הקודם אך לעומת סביבה נמוכה הרבה יותר במשך זמן רב (התחום העליון באיור 16). במקביל, בשיעור החברות הצופות כי האינפלציה ב-12 החודשים הבאים תהיה בתוך התחום המוגדר כיציבות מחירים נרשמה עלייה מ-32 אחוזים ברביע הקודם ל-41 ברביע זה (התחום האמצעי באיור 16). שיעור החברות הצופות כי האינפלציה ב-12 החודשים הבאים תהיה נמוכה מיעד יציבות המחירים הוא 3 אחוזים (התחום התחתון באיור).

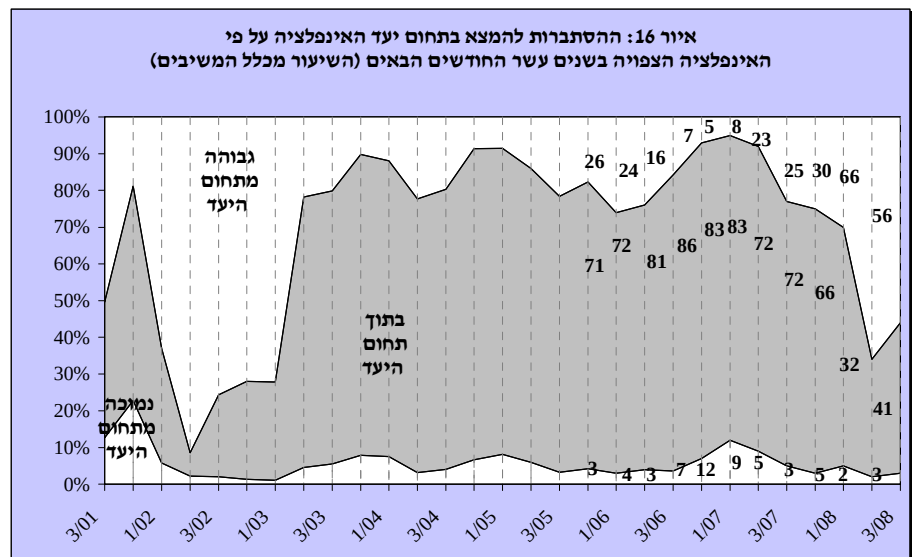

¹ תחום היעד ל-12 החודשים הבאים הוא 1 עד 3 אחוזים.

התחום התחתון באיור
מציג את שיעור
המשתתפים בסקר,
שצופים שהאינפלציה
השנתית תהיה נמוכה
מהגבול התחתון של תחום
היעד.

התחום האמצעי מציג את
שיעור המשתתפים שצופים
שהאינפלציה תהיה בתוך
תחום היעד.

התחום העליון מציג את שאר
המשתתפים, שצופים
שהאינפלציה תהיה גבוהה
מתחום היעד.

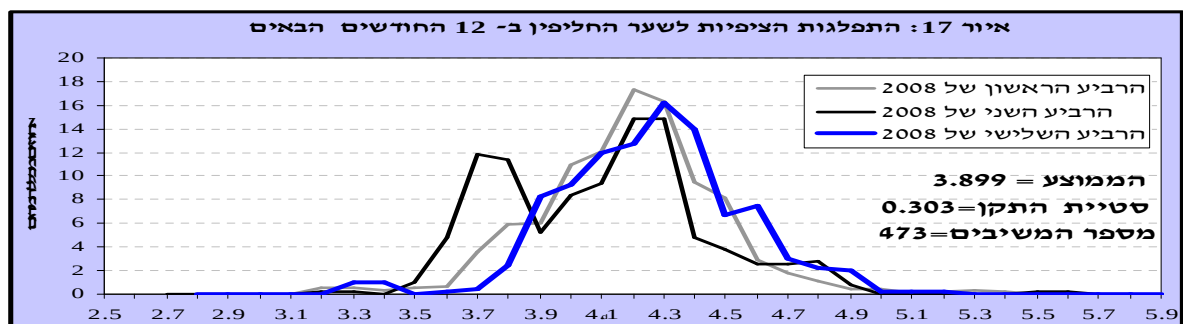
לוח 2: ניתוח סטטיסטי של הציפיות לאינפלציה ל-12 החודשים הבאים

2008			2007				2006				2005	
III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	
3.00	4.00	3.00	3.00	3.00	2.00	2.00	2.00	2.00	3.00	3.00	2.00	1. השכיח
3.50	3.80	2.90	2.80	2.50	2.00	1.70	2.00	2.50	2.50	2.70	2.50	2. החציון
3.52	3.70	2.69	2.77	2.67	2.02	1.78	2.01	2.47	2.65	2.77	2.59	3. הממוצע
1.44	1.42	1.04	0.92	1.09	0.93	0.91	0.99	1.02	1.10	1.11	1.05	4. סטיית התקן
0.52	-0.30	-0.31	-0.23	-0.33	0.02	-0.22	0.01	0.47	-0.35	-0.23	0.59	5. ההטיה*
490	472	483	504	413	487	456	469	469	519	517	553	מספר החברות שדיווחו

* ההטיה מחושבת כהפרש בין הממוצע לשכיח.

הציפיות לשינוי בשער החליפין שקל/דולר

החברות והעסקים המשתתפים בסקר נשאלו על ציפיותיהם לגבי הרמה של שער השקל ביחס לדולר בסוף הרביעי הבא (31.12.2008) וכעבור שנה ממועד עריכת הסקר (30.09.2009). הציפייה לשער החליפין בתום 12 החודשים הקרובים (סוף ספטמבר 2009) היא ל-3.9 שקלים לדולר, לעומת רמה של 3.8 שקלים לדולר שנצפתה בסקר הקודם. בשונות הציפיות לשער החליפין בתום 12 החודשים הקרובים חלה ירידה (איור 17). שער הדולר לעומת השקל שהחברות צופות (בממוצע) לסוף הרביעי הבא הוא 3.67 שקלים לדולר בדומה לרביעי הקודם. נציין כי שער החליפין הממוצע נכון ליום הדיווח של החברות שהשתתפו בסקר עמד על כ-3.54 ש"ח לדולר.

סקר החברות והעסקים לרביעי השלישי של 2008

התעשייה

לוח 3: מאזן הנטו כאחוז מסך חברות התעשייה שדיווחו¹

2008				2007				2006				2005	
III	II	I		IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	
*6	*4	*6		21	38	24	24	22	26	36	33	24	1. התפוקה
*2	*7	*-1		26	33	26	23	25	27	36	31	21	2. המכירות
*-1	*0	*-1		17	31	26	19	22	23	21	22	14	3. המכירות בשוק המקומי
*1	*8	*5		26	29	25	16	22	11	32	22	23	4. היצוא
*7	9	9		18	22	15	12	9	10	16	10	7	5. מלאי חומרי הגלם
12	*6	10		11	17	*6	7	*4	12	13	9	11	6. מלאי המוצרים המוגמרים
*-1	*-3	*-2		8	25	17	14	14	13	22	19	13	7. שיעור הניצול של המכונות והציוד
*-4	*-3	*2		16	15	15	10	11	9	17	18	*5	8. מספר העובדים
-19	*-2	*5		10	15	16	12	*6	9	13	17	*7	9. ההזמנות לשוק המקומי
*-7	9	*4		15	28	22	21	17	10	23	26	15	10. ההזמנות ליצוא
247	265	270		252	220	237	251	250	261	304	283	282	מספר החברות שדיווחו

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.
* מצוין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 4: התעשייה ברביע השלישי של 2008

(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

					מאזן הנטו		
ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	2008 III	2008 II	
8	21	36	31	4	6 (5)	4 (5)	א. הפעילות ברביע הנסקר 1. התפוקה
8	26	30	32	4	2 (5)	7 (5)	
4	28	37	28	3	-1 (5)	0 (5)	3. המכירות בשוק המקומי
13	16	41	27	3	1 (6)	8 (6)	4. היצוא
4	17	51	25	3	7 (5)	9 (5)	5. מלאי חומרי הגלם
3	13	56	25	3	12 (4)	6 (4)	6. מלאי המוצרים המוגמרים
5	21	49	22	3	-1 (5)	-3 (4)	7. שיעור הניצול של המכונות והציוד
3	16	66	13	2	-4 (4)	-3 (3)	8. מספר העובדים
8	28	47	15	2	-19 (5)	-2 (4)	ב. הפעילות החזויה לרביע הבא * 9. ההזמנות לשוק המקומי
12	18	47	21	2	-7 (5)	9 (5)	
					247	265	מספר החברות שדיווחו

* על פי הזמנות שנתקבלו ברביע הנסקר.
הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן.
ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

המסחר

לוח 5: מאזן הנטו כאחוז מסך חברות המסחר שדיווחו¹

2008			2007				2006				2005	
III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	
*-3	*-8	38	34	46	37	32	34	*24	31	42	*16	1. המכירות
*0	*17	*16	34	30	37	24	*17	*18	26	*11	*0	2. המלאי בסוף הרביע
*13	19	25	22	17	27	21	*3	*-3	*11	20	17	3. אחוז המכירות באשראי
*3	*0	*6	*3	14	15	15	0	*4	*9	*6	21	4. תקופת ההמתנה של לקוחות לאספקה
*-15	*6	*9	16	*8	*7	9	*0	*3	*0	14	21	5. התחזית לשינוי במספר העובדים הקבועים
*-18	53	*22	63	57	73	47	39	*-3	50	42	32	6. הציפיות למכירות ברביע הבא
33	36	32	32	24	30	34	29	29	36	36	31	מספר החברות שדיווחו

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 6: המסחר ברביע השלישי של 2008

(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

ירידה משמעות	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	מאזן הנטו		
					2008 III	2008 II	
12	27	25	30	6	-3 (15)	-8 (15)	א. הפעילות ברביע הנסקר
3	22	50	25	0	0 (13)	17 (11)	1. המכירות
0	6	75	13	6	13 (9)	19 (8)	2. המלאי בסוף הרביע
0	3	91	3	3	3 (6)	0 (7)	3. אחוז המכירות באשראי
							4. תקופת ההמתנה של לקוחות לאספקה
3	24	61	9	3	-15 (11)	6 (9)	ב. הפעילות החזויה לרביע הבא
6	42	22	24	6	-18 (15)	53 (12)	5. התחזית לשינוי במספר העובדים הקבועים
					33	36	6. הציפיות למכירות ברביע הבא
							מספר החברות שדיווחו

הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן. ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

הבנייה

לוח 7: מאזן הנטו כאחוז מסך חברות הבנייה שדיווחו¹

2008				2007				2006				2005	
III	II	I		IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	
*-15	*8	*-6		20	19	*7	19	18	*7	19	*13	*-5	1. היקף הביצוע של עבודות בינוי
*-15	*8	*3		17	*13	*-3	23	21	*10	21	*0	*-8	מזה: 2. בניית מבנים
*-15	*8	*-7		24	*8	30	33	23	*-12	*15	*17	-23	3. בניית תשתיות
*-15	*8	40		38	30	23	21	21	24	28	43	26	4. מחירי התפוקה במונחים דולריים
*-15	*8	*-12		*-3	*-10	*-8	26	*0	*-5	*-3	*2	*-20	5. היקף ההתחלות של בניית מבנים (במ"ר)
*-15	*8	*9		*0	*-10	*10	*6	*-8	*0	*-8	*-7	*-15	6. היקף הגמר של בניית מבנים (במ"ר)
*-15	*8	18		15	27	21	28	16	33	*16	17	28	7. משך הבנייה של מבנים
*-15	*8	*3		25	*6	23	34	20	23	22	33	*5	8. הציפויות לביצוע עבודות בינוי ברביע הבא
33	40	36		44	33	42	37	41	43	42	46	44	מספר החברות שדיווחו

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 8: הבנייה ברביע השלישי של 2008

(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	מאזן הנטו		
					2008 III	2008 II	
15	18	49	15	3	-15 (12)	8 (11)	א. הפעילות ברביע הנסקר
15	18	49	15	3	-15 (12)	8 (11)	1. היקף הביצוע של עבודות בינוי
15	18	49	15	3	-15 (12)	8 (11)	מזה: 2. בניית מבנים
15	18	49	15	3	-15 (12)	8 (11)	3. בניית תשתיות
15	18	49	15	3	-15 (12)	8 (11)	4. מחירי התפוקה במונחים דולריים
15	18	49	15	3	-15 (12)	8 (11)	5. היקף ההתחלות של בניית מבנים (במ"ר)
15	18	49	15	3	-15 (12)	8 (11)	6. היקף הגמר של בניית מבנים (במ"ר)
15	18	49	15	3	-15 (12)	8 (11)	7. משך הבנייה של מבנים
15	18	49	15	3	-15 (12)	8 (11)	ב. הפעילות החזויה לרביע הבא
15	18	49	15	3	-15 (12)	8 (11)	8. הציפויות לביצוע עבודות בינוי ברביע הבא
					33	40	מספר החברות שדיווחו

הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן. ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

התחבורה והתקשורת

לוח 9: מאזן הנטו המשוקלל כאחוז מסך חברות התחבורה והתקשורת שדיווחו¹

2008				2007				2006				2005	
III	II	I		IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	
א. הפעילות ברביע הנסקר													
*26	37	*35		69	44	*31	44	*32	*6	*7	48	*16	1. רמת הפעילות הכוללת
*35	*38	*32		68	44	*38	47	48	31	*16	37	*18	2. מכירת שירותים לישראלים
19	*-10	*-6		*20	*13	*9	42	*1	27	*12	*17	*-2	3. מכירת שירותים לזרים
*19	36	*39		45	41	58	*49	38	*-15	*21	44	*24	4. ניצול הציוד (כושר המעמס, התפוסה וכד')
ב. הפעילות החזויה לרביע הבא													
9	34	72		59	46	*35	*48	*45	61	*38	43	*11	5. הזמנות או ציפיות לפעילות הכוללת ברביע הבא
22	20	28		24	21	21	24	22	18	21	23	27	מספר החברות שדיווחו

1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה. על השקלול ראו נספח בסוף הפרסום.
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 10: התחבורה והתקשורת ברביע השלישי של 2008

(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

					מאזן הנטו	
					2008	2008
ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	III	II
א. הפעילות ברביע הנסקר						
1. רמת הפעילות הכוללת						
13	5	35	40	4	26	37
2. מכירת שירותים לישראלים						
10	5	34	42	8	35	*38
3. מכירת שירותים לזרים						
0	0	79	19	0	19	*-10
4. ניצול הציוד (כושר המעמס, התפוסה וכד')						
0	19	40	31	8	19	36
ב. הפעילות החזויה לרביע הבא						
5. הזמנות או ציפיות לפעילות הכוללת ברביע הבא						
8	14	45	31	0	9	34
					22	20
מספר החברות שדיווחו						

הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן. ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

בתי המלון

לוח 11: מאזן הנטו כאחוז מסך המלונות שדיווחו¹

2008				2007				2006				2005	
III	II	I		IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	
א. הפעילות ברביע הנסקר													
36	72	61		73	75	*20	*-13	*-2	-51	66	80	78	1. סך הפעילות
43	85	70		70	65	*-4	-31	-44	-78	64	78	80	2. מספר הלינות של תיירים מחו"ל
*14	*0	*-8		*-18	*0	*-11	*-2	*-12	-25	*-2	22	*8	3. מספר הלינות של ישראלים
25	26	24		49	67	23	36	*18	*-6	62	78	69	4. הפדיון הממוצע לחדר
ב. הפעילות החזויה לרביע הבא**													
*7	63	76		46	62	*21	23	-22	-57	35	64	63	5. ההזמנות שנתקבלו לרביע הבא
44	39	37		40	40	45	48	50	49	47	55	51	מספר המלונות שדיווחו

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת הרביע המקביל אשתקד לבין אלו שדיווחו על ירידה.

* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

** הזמנות שנתקבלו ברביע הנסקר ויבוצעו בעתיד.

לוח 12: בתי המלון ברביע השלישי של 2008

(אחוזים מסך כל בתי המלון שהתייחסו לכל סעיף)

					מאזן הנטו		
					2008	2008	
ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	III	II	
0	18	28	40	14	36 (12)	72 (10)	א. הפעילות ברביע הנסקר 1. סך הפעילות
5	11	25	43	16	43 (11)	85 (7)	
2	18	46	34	0	14 (11)	0 (11)	2. מספר הלינות של תיירים מחו"ל
0	23	29	43	5	25 (12)	26 (13)	3. מספר הלינות של ישראלים
5	24	35	32	4	7 (12)	63 (11)	4. הפדיון הממוצע לחדר
					44	39	ב. הפעילות החזויה לרביע הבא 5. ההזמנות שנתקבלו לרביע הבא
							מספר החברות שדיווחו

הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן. ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

השירותים העסקיים

לוח 13: מאזן הנטו כאחוז מסך עסקי השירותים שדיווחו¹

2008			2007				2006				2005	
III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	
												א. הפעילות ברביע הנסקר
*8	17	14	36	37	23	37	*10	34	35	27	22	1. סך כל הפדיון מפעילות שוטפת
*6	16	10	33	27	20	36	*8	33	36	33	26	2. מכירת שירותים בארץ
*5	21	18	36	33	*0	46	*26	21	29	26	41	3. מכירת שירותים בחו"ל
8	12	21	25	22	15	13	10	19	24	17	16	4. מספר העובדים
*5	14	24	29	26	17	17	*8	12	27	21	17	5. מזה : מקצועיים
*0	*-3	9	*6	*7	15	16	*0	12	29	22	*9	6. מספר העובדים הישראליים בחו"ל
												ב. הפעילות החזויה לרביע הבא *
												7. הזמנות או ציפיות לפעילות
*-1	25	23	40	41	42	27	26	39	46	31	28	הכוללת ברביע הבא
*13	22	36	29	52	32	*13	*6	*17	31	30	31	8. הזמנות מחו"ל לרביע הבא
169	191	197	188	163	202	151	155	150	178	163	195	מספר העסקים שדיווחו

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.

* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 14: ענפי השירותים ברביע השלישי של 2008

(אחוזים מסך כל העסקים שהתייחסו לכל סעיף)

					מאזן הנטו		
ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	2008 III	2008 II	
							א. הפעילות ברביע הנסקר
5	21	40	28	6	8 (6)	17 (5)	1. סך כל הפדיון מפעילות שוטפת
4	20	46	25	5	6 (6)	16 (5)	2. מכירת שירותים בארץ
3	17	55	18	7	5 (9)	21 (10)	3. מכירת שירותים בחו"ל
1	13	64	21	1	8 (5)	12 (5)	4. מספר העובדים
1	12	69	18	0	5 (5)	14 (4)	5. מזה : מקצועיים
2	2	92	4	0	0 (4)	-3 (5)	6. מספר העובדים הישראליים בחו"ל
6	25	39	27	3	-1 (6)	25 (5)	ב. הפעילות החזויה לרביע הבא * 7. הזמנות או ציפיות לפעילות הכוללת ברביע הבא
8	15	41	26	10	13 (10)	22 (9)	8. הזמנות מחו"ל לרביע הבא
					169	191	מספר העסקים שדיווחו

* הזמנות שנתקבלו ברביע הנסקר.

הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן.

ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

לוח 15: התעשייה ברביע השני של 2008 וברביע השלישי של 2008

מספר החברות	השנה	הרביע	סך כל התפוקה	המכירות בשוק המקומי	ההזמנות לשוק המקומי ¹	היצוא בפועל	ההזמנות ליצוא ¹	מלאי המוצרים	מספר המועסקים
24	2008	III	*13	*0	-48	*-20	*-29	*17	*-13
	2008	II	*0	*0	*-5	*-17	*-9	*0	*-14
35	2008	III	*21	*18	*-7	*10	*5	*14	*6
	2008	II	*24	44	*15	*-17	*12	*-6	15
18	2008	III	*-6	-41	*-24	*-15	-29	*11	-39
	2008	II	*-22	*-17	*-17	*-33	*-21	*5	-26
45	2008	III	20	*2	-24	23	*-3	*9	*4
	2008	II	*17	*-2	*9	28	20	35	*4
35	2008	III	*-23	*-6	-24	*-14	*-11	*15	*-3
	2008	II	*-2	-29	*-13	*-3	*-3	*0	*0
63	2008	III	*13	*6	*-2	*6	*8	20	*5
	2008	II	*14	*7	*7	27	33	*2	*-3
21	2008	III	*10	*5	-25	*0	*-8	-21	-14
	2008	II	-23	*-7	-23	*0	-20	*-3	*-10
241	2008	III	8	*1	-19	*3	*-4	12	*-3
	2008	II	*5	*0	*-2	*7	10	*6	*-2
6	2008	III	-100	-100	-60	-67	-83	*0	-50
	2008	II	-29	*0	-33	*14	*-14	*0	-29
247	2008	III	*6	*-1	-19	*1	*-7	12	*-4
	2008	II	*4	*0	*-2	*8	9	*6	*-3

(1) הזמנות שנתקבלו ברביע הנסקר ויבוצעו בעתיד.
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 16: מאזן הנטו בענפי התעשייה והבנייה על פי גודל החברות ברביע השלישי של 2008²

חברות התעשייה					חברות הבנייה				
סך הכל	קטנות	בינוניות	גדולות		סך הכל	קטנות	בינוניות	גדולות	
התפוקה	*6	*12	*-10	15	היקף ביצוע של עבודות בינוי	*-15	-75	*-6	*0
סך המכירות	*2	*8	-18	14	התחלות בניית מבנים	*-15	*-50	-33	*-40
המכירות בשוק המקומי	*-1	*-12	*-13	*10	גמר בניית מבנים	*-15	*-25	*11	*-10
היצוא	*1	*7	-23	*10	מחירי תפוקה במונחים דולריים	*-15	*-25	*28	*27
מספר החברות	247	26	91	130	מספר חברות	33	4	18	11

(2) לפי מספר המועסקים (חברה קטנה: 1-19 עובדים, חברה בינונית: 20-99 עובדים, חברה גדולה: 100 עובדים ומעלה).
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 17: חומרת המגבלות לביצוע הפעילות שתוכננה (ממוצע)¹

חומרת המגבלה: 0- אין מגבלה, 1 - קלה, 2 - מתונה, 3 - חמורה, 4 - חמורה במיוחד

התעשייה							התחבורה והתקשורת						
הרביע							הרביע						
2007							2008						
III	II	I	IV	III	II		III	II	I	IV	III	II	
מגבלות הביקוש							מגבלות הביקוש						
היקף ההזמנות מחו"ל	0.9	0.9	1.0	1.2	1.1	1.2	היקף התיירות מחו"ל	0.5	0.5	0.7	0.5	0.7	0.7
היקף ההזמנות מהארץ	0.9	0.8	0.9	1.1	1.0	1.2	היקף תיירות הפנים	0.3	0.4	0.6	0.4	0.4	0.4
מגבלות ההיצע							מגבלות ההיצע						
המחסור בציוד ומכונות	0.5	0.4	0.5	0.4	0.4	0.4	המצב הכלכלי והביטחוני בישראל	0.7	0.8	1.0	1.1	1.5	1.2
קשיי המימון	0.5	0.5	0.5	0.6	0.7	0.7	החרפת התחרויות בענף	1.4	1.5	1.9	2.0	1.7	1.7
המחסור בעובדים מקצועיים	0.9	0.9	1.0	0.9	0.8	0.8	מגבלות ההיצע						
מגבלות ההיצע							קשיי מימון	0.5	0.7	0.8	0.7	0.8	0.8
המחסור בעובדים מקצועיים	0.9	0.9	1.0	0.9	0.8	0.8	המחסור בעובדים מקצועיים	1.5	1.5	1.8	1.4	1.0	1.5

הבנייה							בתי המלון						
הרביע							הרביע						
2007							2008						
III	II	I	IV	III	II		III	II	I	IV	III	II	
מגבלות הביקוש							מגבלות הביקוש						
היקף הביקוש	1.7	1.6	1.6	1.8	1.8	1.9	היקף התיירות מחו"ל	1.3	1.3	1.4	1.5	1.1	1.1
מגבלות ההיצע							מגבלות ההיצע						
מחירי התשומות	1.2	1.1	1.4	1.4	1.8	1.8	היקף תיירות הפנים	1.1	0.9	1.2	1.0	0.9	0.9
קשיי המימון	1.2	1.1	1.0	1.6	1.2	1.6	המצב הכלכלי והביטחוני בישראל	1.0	1.3	1.5	1.5	1.5	1.0
המחסור בעובדים מקצועיים	2.2	2.4	2.3	2.3	2.2	2.3	מגבלות ההיצע						
המחסור בציוד ומכונות	0.3	0.4	0.2	0.4	0.5	0.5	קשיי המימון	1.3	1.3	1.3	1.0	1.1	1.0
מגבלות ההיצע							המחסור בעובדים מקצועיים	1.4	1.5	1.5	1.4	1.4	1.4

המסחר							השירותים העסקיים						
הרביע							הרביע						
2007							2008						
III	II	I	IV	III	II		III	II	I	IV	III	II	
מגבלות הביקוש							מגבלות הביקוש						
היקף ההזמנות	0.4	0.8	0.6	0.6	0.9	0.5	המצב הכלכלי והביטחוני בישראל	0.7	0.7	0.7	0.7	0.9	1.0
המצב הכלכלי והביטחוני בישראל	0.9	0.7	0.7	0.9	1.1	1.3	המצב הכלכלי בעולם	0.8	0.8	0.8	0.5	0.5	1.6
המצב הכלכלי בעולם	0.5	0.4	0.6	0.9	1.2	1.6	החרפת התחרויות בענף	1.6	1.6	1.6	1.6	1.7	1.5
מגבלות ההיצע							מגבלות ההיצע						
קשיי המימון	0.8	0.7	0.9	0.9	0.7	0.9	קשיי המימון	0.6	0.7	0.9	0.8	0.8	0.8
המחסור בעובדים מקצועיים	0.5	0.7	1.0	0.7	1.2	0.8	המחסור בעובדים מקצועיים	1.3	1.2	1.2	1.0	1.0	1.0

(1) בכל רביע הודגשה המגבלה החמורה ביותר בקבוצת מגבלות הביקוש ובקבוצת מגבלות ההיצע.

נספח: ביאורים לסקר

מאזן נטו

סקר רבעוני זה מתייחס להתפתחויות ברביע השלישי של שנת 2008, וכולל גם הערכות וציפיות לרביע הרביעי של 2008. ממצאי הסקר מבוססים על תשובות לשאלונים שנתקבלו מחברות ובתי עסק בענפי התעשייה, המסחר, הבנייה, המלונות, התחבורה והתקשורת, והשירותים העסקיים. השאלות הן איכותיות: החברות נתבקשו לדווח על כיווני השינויים במשתנים השונים (עלה, ירד, או נשאר יציב) ולציין את עוצמת השינוי (הרבה, מעט). הסקר נועד לשמש כלי ניתוח מעודכן ומשלים למקבלי ההחלטות, נוסף על הנתונים הכמותיים.

בכל הענפים, למעט ענף המלונאות, נתבקשו החברות לציין את השינוי בפועל לעומת הרביע הקודם, ללא ניכוי של השפעות עונתיות ואחרות. בענף המלונאות נתבקשו החברות להשוות את התוצאות לרביע המקביל בשנה הקודמת.

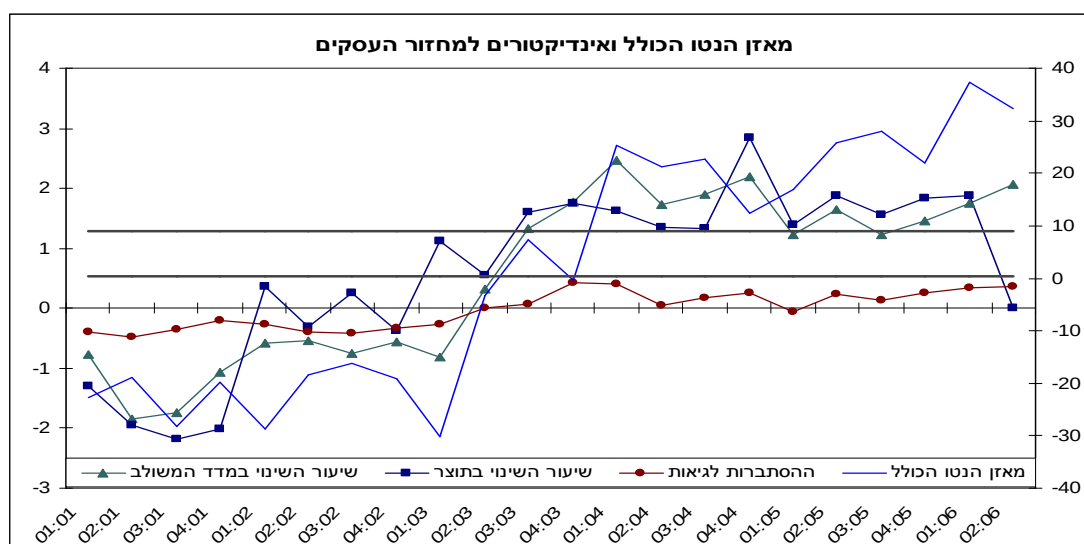
התוצאות אינן משוקללות לפי גודל החברה, אך בניתוח התוצאות של ענפי התעשייה והבנייה מוצגות גם התוצאות העיקריות, וכשהחברות ממוינות על פי קבוצות גודל.

התוצאות מנותחות באמצעות מאזן הנטו, המוגדר כהפרש שבין אחוז החברות המדווחות על עלייה לבין אחוז המדווחות על ירידה. מאזן נטו השווה לאפס בסעיף מסוים מעיד על אי-שינוי ברמה, לעומת הרביע הקודם באותו סעיף; מאזן נטו שלילי מעיד על ירידה, וחיובי – על עלייה.

סטיית התקן מושפעת, בין היתר, ממספר התצפיות שבמדגם ומהתפלגות התשובות בכל סעיף. ככל שמספר התצפיות קטן יותר, סטיית התקן גדולה יותר.

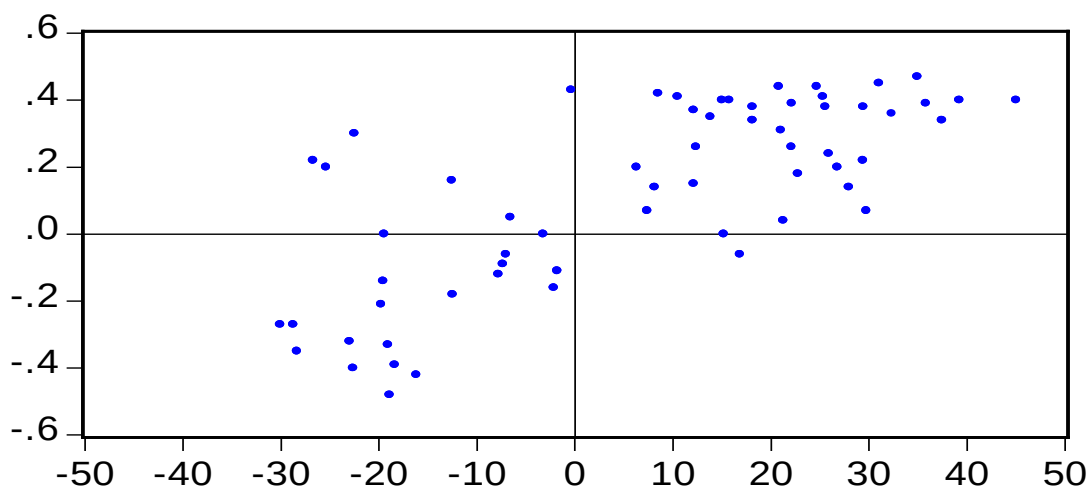
ראוי לציין, כי הנתונים על מאזני הנטו מבוססים על סיכום תשובותיהן של כלל החברות שדיווחו לסקר, ולא רק על נתוני החברות שהשתתפו בסקרים האחרונים. הנתונים בכל הלוחות הם אחוזים מסך כל החברות שענו על השאלות.

מאזן הנטו הכולל חושב על פי מאזן הנטו מנוכה העונתיות של פעילותם של כל הענפים, משוקלל על פי משקלו של כל ענף בתוצר העיסקי. באמצעות המאזן ניתן לנבא בהצלחה את האינדיקטורים למחזור העסקים, שמיינו כל רביע למצב של מיתון, גאות או מצב לא מוגדר.

התחום בין 0.25 לבין 9.05 אחוזים מציין את התחום בו המאזן אינו מלמד על התפתחות מובהקת, מעל התחום – גאות, מתחתיו – מיתון.

**מאזן הנטו הכולל של התוצר העיסקי מול ההסתברות לגיאות
רבעון ראשון 1991 עד רבעון שני 2006**

מבחינה של ממצאי הסקר ניתן ללמוד כי יש קשר ברור בין מאזן הנטו בפעילות הענפים לבין השינוי בפעילותם של הענפים כפי שמפרסמת אותם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מאוחר יותר. הדיאגרמות המובאות כאן מדגימות זאת לגבי מאזן הנטו הכולל. כשמאזן הנטו חיובי המדד המשולב וההסתברות למיתון מלמדים על גאות ומגמת התוצר העיסקי היא חיובית.

**שיעור ההצלחה של מאזן הנטו הכולל בניבוי
האינדיקטורים למחזור עסקים (אחוזים)**

התחזית מצביעה על :	המדד המשולב	ההסתברות למיתון	מגמת התוצר העיסקי
מיתון	72	76	64
גאות	68	79	63

המדגם: 1983/3 עד 2003/4

מאזני הנטו של פעילויות ענף התחבורה-והתקשורת חושבו כממוצע משוקלל של מאזני הנטו של רכיבי הענף, כשלכל מאזן נטו שכזה יוחס משקלו בתוצר הענף כולו. מאחר שאין בידינו סטיית תקן למאזן המשוקלל, היא לא הוצגה. כך גם המובהקות של מאזני הנטו המשוקללים.

מאזני הנטו של חברות התעשייה הממוינים על פי שיעור העובדים המיומנים בכל ענף והחדשנות בו (מיון המתואר בדוח בנק ישראל לשנת 1999, עמ' 51-52) מוצגים בדיאגרמה 9. הענפים המתקדמים (כימיה, מכונות, ציוד חשמלי ואלקטרוני) מהווים כ-30 אחוזים מהמדגם; הענפים המסורתיים (מזון, משקאות וטבק, הלבשה, טקסטיל ועור, עץ, נייר ודפוס, מינרלים אל מתכתיים, ברזל, פלדה ומוצרי מתכת, כלי הובלה ויהלומים) מהווים כ-55 אחוזים מהמדגם. הקבוצה המשלימה היא קבוצת הענפים המעורבים (מכרות ומחצבים, גומי ופלסטיק ושונות), המהווה כ-15 אחוזים מהמדגם.

מדד מוביל

המדד המוביל המתקבל מסקר החברות אומד את ההסתברות להאטת הפעילות ברביע העוקב יחסית לרביע הנוכחי, או את ההסתברות למיתון במונחים של מחזורי צמיחה. הוא נשען על מודל סטטיסטי של שרשרת מרקוב המבטא שני מצבים – קצב צמיחה גבוה או מתון – וארבע אפשרויות מעבר בין המצבים: מקצב גבוה למתון, מקצב מתון למתון, מקצב מתון לגבוה ומקצב גבוה לגבוה. המדד המוביל מסכם את שתי ההסתברויות להאטה בהתאם לשתי התפתחויות אפשריות: המשך הפעילות בקצב המתון או מעבר מצמיחה מהירה להאטה.

על מנת לאמוד הסתברות שקצב הצמיחה יתמתן, מצליבים ציפיות של כל חברה וחברה לרבעון עוקב עם הערכתן לגבי רבעון שוטף ומחשבים ארבע שכיחויות מותנות שמשקפות שינוי במצב הקיים (טבלה 1). כך, מתוך החברות שדיווחו על עלייה בפעילותן ברביע הנוכחי מחשבים הן את אחוז החברות הצופות כי העלייה תימשך גם ברביע הבא והן את אחוז החברות הצופות ירידה בפעילותן; מתוך החברות שדיווחו על ירידה בפעילותן ברביע הנוכחי מחשבים הן את אחוז החברות הצופות המשך של הירידה ברביע העוקב והן את אחוז החברות הצופות עלייה בפעילותן. בקרב החברות המדווחות על שיפור בפעילות השוטפת נכללות גם חברות שדיווחו על שיפור לפני רביע או שניים ומאז מדווחות על אי שינוי. ובדומה לכך, בקרב החברות המדווחות על ירידה בפעילות השוטפת נכללות גם אלה שדיווחו על ירידה רביע או שניים קודם לכן, ומאז מדווחות על אי שינוי. זו הדרך לעקוב אחר המעברים הלא דרסטיים – המתפתחים לא בתוך רביע אחד אלא במשך שניים-שלושה רבועים. הסתברויות לשינוי בקצב הצמיחה מחושבת מפונקצית ההסתברות הנורמלית המסתמכת על הפרמטרים שבטבלה 1. בנוסף, מניח המודל תלות בין הרבועים, כך שתחזית לרביע עוקב תלויה באומדן שהתקבל עבור רביע שוטף.

לסיכום, המדד המוביל מאבחן את מצב הפעילות לרביע הבא (פירוט רחב יותר על המדד ושיטת חישובו ראה במבט כלכלי גיליון מספר 16 אוגוסט 2005).

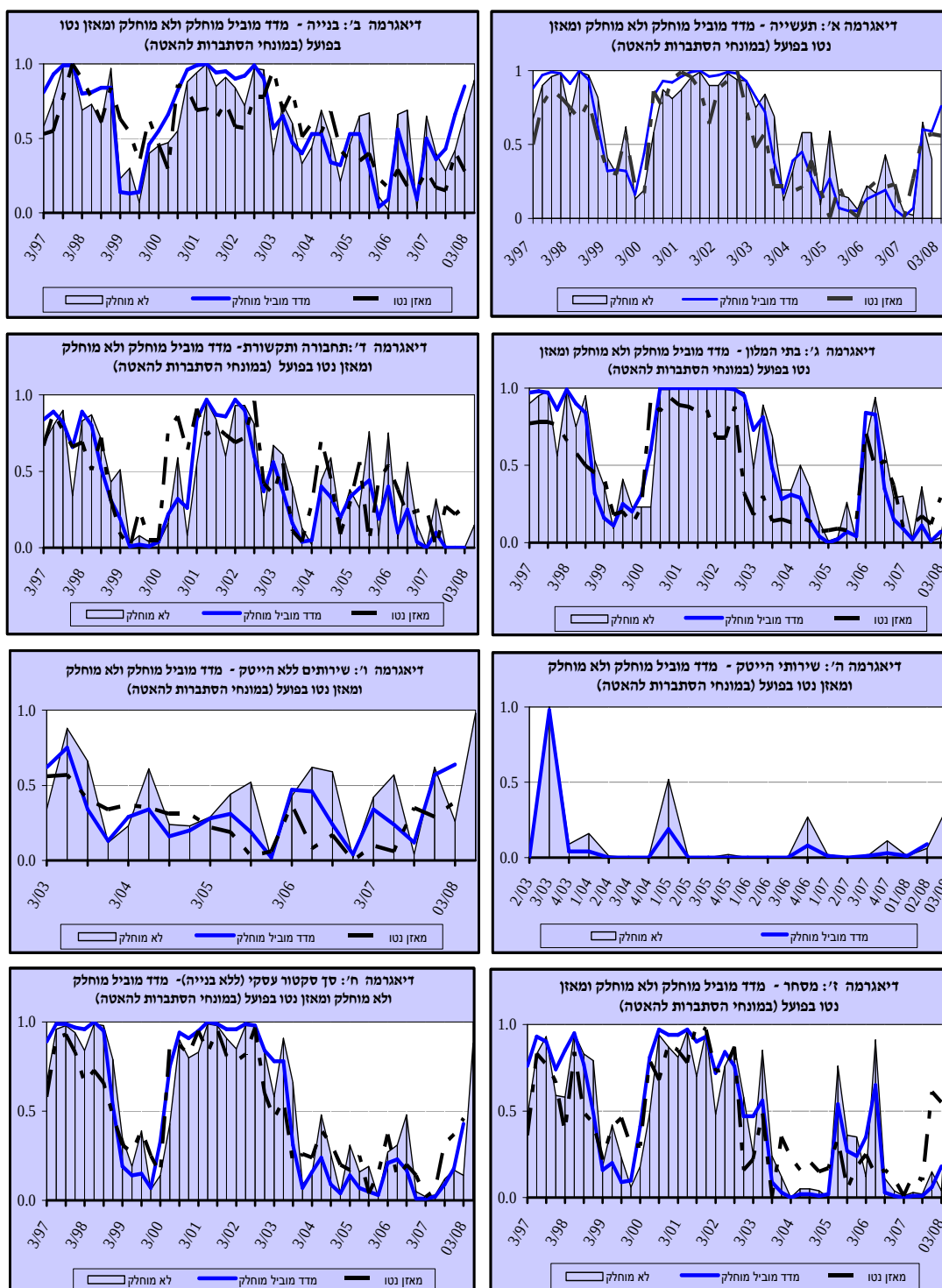
טבלה 1: ממוצעים וסטיות תקן של השכיחויות המותנות לפי ענפי הסקר (המדגם: 1991-2005)

מספר החברות ²	המשך האטה		האטה - האצה		האצה - האטה		המשך האצה		ענף הסקר
	ממוצע	סטיית תקן	ממוצע	סטיית תקן	ממוצע	סטיית תקן	ממוצע	סטיית תקן	
257	0.45	0.07	0.11	0.04	0.14	0.04	0.30	0.06	תעשייה
33	0.23	0.13	0.25	0.11	0.15	0.08	0.37	0.11	מסחר
46	0.42	0.16	0.10	0.10	0.12*	0.11	0.36	0.14	בתי מלון
20	0.26*	0.17	0.19*	0.14	0.12*	0.10	0.43	0.19	תחבורה
41	0.42	0.15	0.12*	0.09	0.06*	0.06	0.40	0.13	בנייה
144	0.35	0.10	0.15	0.07	0.09*	0.06	0.41	0.08	שירותים ¹
541	0.41	0.08	0.13	0.05	0.13	0.04	0.33	0.07	סך הסקר

(1) בענף השירותים המדגם מ-1998 בלבד

(2) מספר החברות בטבלה לא בהכרח תואם לזה שפורסם בסקר בנק ישראל עקב סינון החברות שלא דיווחו על הציפיות בצד הדיווח על הפעילות השוטפת.

* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים)

מאזן הנטו בפועל - מותאם לסקאלת ההסתברות מיוצג ע"י הקו המקווקו, ההסתברות להאטה בפעילות מיוצגת ע"י קו רציף המדד המוביל הלא מוחלק מיוצג ע"י השטח